

గంధం

వ్పరోగంధం గడిచింది—పిండం బయటపడింది.

మొదటి పాలిపోయిన మొహంకో కళ్ళుమూసుకుని వెల్లికిలా పడుకుంది. ఇప్పుడు మనస్సులో ఇంచాక చెలరేగిన తుపాను జాడలేని లేవు. మొదటి కాన్పుకుపోని ప్రాణభయం తన కీసారి ఎందుకు కలిగినట్టు? తన బిడ్డ మొగపిలవాడని తనకు ముందే తెలుసు—తనుపోతే ఏమవుతాడో అని ఎందుకంత ఖంగారు పడ్డది? తన చెల్లెలు, కమల వాణ్ణి సవతి బిడ్డణి చూసినట్టు చూస్తూంది!...

అన్నట్టు, పాపం, కమలగతి ఏమయిందని, కొంపతీసి దానికూడా ఇవారే—

అవతల తన పెద్దన్నగారి భాగంలో కమల పురుడు పోసుకోవటానికి సిద్ధంగా ఉంది. తొలిచూలు. తను మలుచూలని తనకన్న కమలనే అందరూ బాగా చూశారు. తన్నడిగితే తొలిచూలుకన్న మలుచూలే కష్టం. మొదటి సారి జరగబోయ్యేది శాలీదు.

ఎట్లాగయినా కమలమీదనే అందరికీ ప్రేమ జాస్తి కావటానికి తనే అందగత్తె, తన మొగుడుకే ఎక్కువ ఆస్తి

ఉంది. కాని అందరికీ కనులమీదనే ఆవేక్ష. దాన్ని మొగుడు కూడా నెత్తినపెట్టుకొని ఊరేగుతాడు. తనను అందరూ తక్కువగా చూసి, మళ్ళీ తన వెకసరంగా ఉంటుందని తన మీదపడి ఏడుస్తారు.

తను నిజంగా మంచిదని ఎవరికీ తెలీదా—కనులకు తప్ప కనుల ఒక్కతే తన్ను బాగా చూస్తుంది. తనకన్న మంచిది అదొక్కతే !

ఈ కుంక అయినా తన పోలిక అయితే బాగుండును. పెద్దవాడు అంతా అచ్చుగుద్దినట్టు తన మామగారి పోలికే.

ఈ పదిరోజులూ ఎట్లా వెళతయ్యో! తన్ను ముసలమ్మలు ఏంపీక్కుతింటారో, నూతిలో చాదవేసే దెప్పికో! సుందరి ఆలోచనలు అంతకంతకూ అస్పష్టం కానా

గిన ఆమెకు కాస్త మగతగా ఉంది.

*

*

*

“దానికూడా మగిల్లవాడే!... ఒక్క గంట కేడా కూడా లేదే ! ఇదేంపాపఖమ్మో! ఇట్లా జరిగూడదరా ! ఒక్క ఇంట్లోనే ఒక్కరోజునే రెండు కానుపులా? ఎవరో ఒకరికి గండం తప్పను!”

ఈ మాటలన్నీ సుందరి చెవుల పడుతున్నై. కాని మనస్సులో నాటుకోవటంలేదు కొంత ప్రయత్నమీద కళ్ళు తెరిసి చుట్టూ చూసింది.

అమ్మమ్మ చచ్చరా లోపలికొచ్చి సుందరికేసి చేతు లూపుతూ, “ఆ కనులకూడా ఇప్పుడే కనికూనుంది. అవరోరించాడి” అని వెళ్ళిపోబోయింది.

“మగబిడ్డేనా?” అన్నది సుందరి బలహీనంగా.

“ఆ!” అన్నది ముసలమ్మ, ఆడబిడ్డ అయినా ఇబ్బంది లేకపోయేదన్నట్టు.

“ఎవరో ఓరి గండంతప్పదు ! ఎవరో ఓరి గండం తప్పదు !”

అప్రయత్నంగా సుందరి తన బిడ్డణి పొదువుకున్నది. తన బిడ్డ కే అసాయమూ రాదు ! రాకూడదు !... పాపం, కమలకీ విషయంలోనూ తన అదృష్టం లేదు. దాని బిడ్డ వీనువుతాడో ! ఒవేకళ వాడికేమన్నా అయితే తనకు చాలా కష్టంగా ఉంటుంది—చాలా ? —ఆఁ, అయినా ఆ ముసలమ్మ కబుర్లు నిజమూ ఏమిటి?”

ఇద్దరు బిడ్డలకూ ఆరురోజులు దాటిన తరువాత పెద్ద వాళ్ళ విచారం వెనుకపడింది. గండం గురించి మాట్లాడటం మానేశారు. అప్పచెల్లెళ్ళిద్దరూ నూతిలో చేదవెయ్యటం మహావైభవంగా జరిగింది.

అందరూ తనపిల్లవాడికంటే కమలబిడ్డే కనుముక్కు తీరుగలవాడో తాడనుకోవటం సుందరి విన్నది. కాని అట్లు అసూయపడలేదు. అసూయపడేటందు కవకాశం లేకపోయింది కమలబిడ్డే బాగున్నాడని ఎవరో అనగానే “...త కనిబిడ్డ బారెను” అనేసామెత సుందరికి చప్పున స్ఫురించి మనస్సు చివుక్కుమన్నది. తన కటువంటి ఆలోచన గావటం చాలా తప్పు.

కాని కమలబిడ్డే అందంగా ఉంటాడనే విషయం సుందరి యాధిచేసుకున్నది. అందులో ఆ మాట అంటే తనకు అందులో అబద్ధం ఏమీ కనిపించలేదు.

అప్రయత్నంగా సుందరి తన బిడ్డలో అనాకారితనం చూడటం ప్రారంభించింది.

“వీడిముక్కు చట్టి ముక్కలే ఉండేమే, కనులా? వాడు నవ్వితే మూతి చూడు, పక్కకెట్లా తోసుకు పోతోందో!”

కమల దొంగకోపంతో, “బాగానేఉంది లేవే, పసి వెధవకట్లా వంకలు పెడతావేం? చిన్నపిల్లలంతా అట్లాగే ఉంటారు!” అన్నది.

కమల తనబిడ్డను ముద్దులాడినా, వెనకేసుకొచ్చినా సుందరి హృదయంలో ఏదో గుచ్చుతున్నట్టయేది. అది అసూయమాత్రం కాదు. కమల ఇద్దరుపిల్లలోనూ తేడా చూడనట్టు ప్రవర్తించేది. అది నటన ఎలా అవుతుంది? కమలవంటి అమాయకురాలు నటించగలదా! నటించటం తనకు చాతకాలేదు. కమల కొడుకుమీద తనకాపేక్ష లేదు. వాణ్ణిచూస్తే తనకు భయం — ఏమిటో అర్థంగాని భయం! వాణ్ణి చేతులోకి తీసుకుంటే జారవిడుస్తానని భయం! వాడికి తను నిర్భయోస్తే బప్పుడు దెబ్బ గట్టిగానూ, తగలరానిచోట తగులుతుందని భయం!...వా డేక్షణన గుటుక్కు మంటాడో! (చిన్నపిల్లల కెంతకావాలి!) ఆక్షణన వాడు తనచేతుల్లోమాత్రం ఉండకూడదు! వాడిప్రాణం దొడ్డో

పోతే తను ఇంట్లో ఉండాలి. ఇంట్లోపోతే దొడ్లో ఉండాలి !
ఇదే సుందరి కోరింది!

కనుక చేతుల్లో తన బిడ్డ ప్రాణంపోతుందని సుందరి
కేనూత్రము భయంలేదు. తన బిడ్డకు పీళ్ళుపోస్తూ ముగ్ధాశ్చ
మీద బోర్లా పడుకోబెట్టుకుని చేతుల్లో వేస్తూ పోసికొని
వాడితలమీద కమల ఎంతగట్టిగా బాదినా తనకు భయం
వేసేసికాదు. కమల తన బిడ్డ దగ్గర ఉన్నంతకాలమూ వాడికి
యమభయం లేదని సుందరికి గట్టి ధైర్యం. అది సుందరి బిడ్డ
మీద ఈగ వాలసేదు తన బిడ్డ ఏడిచినా నిర్లక్ష్యంగా
ఉంటుంది గాని తన అక్క కొడుకు కాస్త కీచుమంటే
అడావుడి పడుతుంది. వాడంటే దానికంత ప్రాణం !

*

*

*

ఇద్దరు బిడ్డలకూ ఆరో నెల జరుగుతున్నది. దీపావళికి
అక్క చెల్లెళ్ళిద్దరూ పుట్టింటికి వచ్చారు.

తల్లివారితే నరక చతుర్దశి అనగా సుందరి బిడ్డకు
పెద్దపెట్టున జ్వరం వచ్చింది. దానివెంట దగ్గు పడిన
మూను. బిడ్డ నిమిషనిమిషానికి ఉక్కిరిబిక్కిరి అవుతున్నాడు.
సుందరికి గుండెలో రాయిపడింది. బిడ్డ బతకడని అధైర్యం
పట్టుకుంది. మతిపోయింది.

కమలపచ్చి బిడ్డదగ్గర కూర్చున్నది. వాళ్ళ చిన్నన్న
గారు ఆ అపరాధివేళ వెళ్ళి వెళ్ళి దగ్గర నాలుగు పంచ
దారిమాత్రలు తెచ్చాడు. కమల తన చేతిమీదిగా వాటిని
తన చనుబాలలో రంగరించి బిడ్డనోట్లో పోసింది. తరవాత

రెండుగంటలకలా బిడ్డ దగటమూ, ఉక్కిరిబిక్కిరి కావటమూ తగ్గి నిద్రపోయినాడు. అంతసేపూ కమలబిడ్డ దగ్గరే కూర్చుని వాడివగాడుకు తనచెయ్యి ఆనించి వాడికేసిచూస్తూ కూర్చున్నది.

“కమల నాబిడ్డను బతికించమని దేముణ్ణి వేడుకుంటున్నది” అనుకున్నది, సుందరి ఎందుకో?

మర్నాడుదయమే తలంట్లు. కమల అన్నగార్లిద్దరికీ తలంటింది వాళ్ళ పిల్లలకూడా అంటబోతూ, “అక్కా పిల్లలిద్దరికీ కాస్త ఉక్కు వెయ్యవే!” అన్నది.

కమలబిడ్డకు ఉక్కువేసేటప్పుడు సుందరి చేతులువణికినై. కంగారుతో గిన్నెలోదంతా వాడినోట్లో పోసింది. పిల్లవాడు గుడ్లు తేలవేసి ఉక్కిరిబిక్కిరెనాడు.

“అయ్యో, అయ్యో! కమలా!” అన్నది సుందరి. పక్కనే పిల్లలకు నలుగుపెడుతున్న కమల తిరగైనా చూడకుండా, “ఏం, ఫర్వాలేదులే!” అన్నది. మళ్ళీ సుందరి హృదయములో ఏనో గుచ్చుకున్నట్టయింది.

*

*

*

నీళ్ళుపోసి సిల్కుచొక్కా—వాళ్ళనన్న కొన్నది— తొడిగి ఉయ్యాలలో పడుకోబెడితే కమలకొడుకు రాజా అత్తే, పండుకాయవల్లె ఉన్నాడు చిన్న మేననూమ చేతికామెరా తెచ్చి బిడ్డలిద్దరినీ ఘాటోత్తీస్తే అందులోకమలకొడుకే దేదీప్యమావంగా ఉన్నాడు.

సుందరి అసూయపడలేదు—

బతకనిబిడ్డ బారెడు !

“నేనెంత పాపిష్టిదాన్ని ! నాకేం పుండు పుట్టింది!”
అని సుందరి తన్ను తానుతిట్టుకున్నది. కానీ ఆ దిక్కు
మాలిన సామెత మరుపురాదు!

బహుళ విదియ ఆదివారంనాడు సాయంకాలం ఆరు
గంటలవేళ కమలబిడ్డ వడగొట్టిపోయినాడు, ఆ గుంటూరు
ఎండలు! ఆ కిందటిరోజే బిడ్డకు వడదెబ్బ తగిలింది.
మర్నాడు ఎండ వేళప్పుడు బిడ్డకు శైశ్యోపచారాలు
చేశారు. బిడ్డ వాటితోనే పోయినాడు.

ఈ వారం చెవినిపడగానే సుందరిహృదయం మీది
నుంచి మూత తీసేసినట్టయింది. ఆమె హృదయంలోనించి
పైకి పొంగివచ్చింది, ఆనందంకాదు దుఃఖం.

సుందరి కమల కొడుకుకోసం పెద్దపెట్టున ఏడువ
సాగింది. తనకొడుక్కు గండం తప్పిందన్న సంతోషం కలగ
లేదు. తనకొడుక్కే గండం. ఆమాట తనకు మొదటినుంచీ
తెలుసు. ఆసంగతి తెలిసి తను మనస్ఫూర్తిగా వాడి అచ్చటా
ముచ్చటా చూడలేకపోయింది. వాణి ఒక్కసారయినా వద్ది
రికి తీసికోలేదు. ముద్దాడలేదు. అంతఅందమైన బిడ్డను చూసి
అంతా మురిస్తే తను చావే చూడగలిగింది.

“నాకెంత అదృష్టం ఉంటేనేం? నేను పాపిష్టిదాన్ని.

ఇక నాకళ్ళతో నిన్ను చూడనుట్రా, తండ్రీ! నా బంగారు నాయనా!" అని సుందరి ఘోషపెట్టి, ఏడుసుంటే, ఆమె భర్త, "నీకేమన్నా మతిపోయిందా ఏమిటి? పిల్లలు పోరా?" అని కోప్పడ్డాడు.

*

*

*

అయితే సుందరి ఒక్క పొరపాటుమాత్రం పడ్డది. తను పాపిష్టిదికాదు అదృష్టవంతురాలూ కాదు. తనకన్న కమలే అదృష్టవంతురాలు.